

Mälardalsområdets Forskarskola i
Vårdvetenskap (MoF-V)
Chris Bengtsson, Samordnare

FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför erbjudande om studieplats i Mälardalsområdets Forskarskola i Vårdvetenskap (MoF-V) och antagning som doktorand med start 1 december, 2023.

Huvudhandledare: Helena Fabian, docent och universitetslektor i vårdvetenskap
helena.fabian@pubcare.uu.se
018-471 66 45

Projekttitel: Mätningar av psykisk ohälsa inom barnhälsovården: Användbarhet och framtida konsekvenser bland förskolebarn

Sammanfattning doktorandprojekt (max 1 sida)

Bakgrund

I studien Fokus barn och föräldrar (FOKUS-studien) skickade barnhälsovården ut frågeformulär till föräldrar inför barnets 3-, 4- och 5-årsbesök. Barnets psykiska hälsa mättes med SDQ (the Strengths and Difficulties Questionnaire). I studien har formulär samlats in på ca 7,000 barn som i doktorandprojektet ska följas genom nationella register till 12–15 års ålder avseende långsiktig utveckling, sjuklighet och skolresultat. När SDQ infördes i barnhälsovården 2013 fanns inga normdata för svenska förskolebarn, så poängberäkning av SDQ kunde inte utföras. Istället användes en icke poängbaserad metod för att bedöma psykisk ohälsa. Mätmetoden med SDQ införlivades i ordinarie barnhälsovård i Region Uppsala. I doktorandprojektet kommer en poängberäkning av SDQ baserad på svenska gränsvärden att utvärderas.

Syfte/Frågeställningar

Det övergripande syftet med projektet är att undersöka användbarheten av en bedömning av psykisk ohälsa mätt med formuläret-SDQ (the Strengths and Difficulties Questionnaire) inom barnhälsovården och att undersöka långsiktiga konsekvenser av psykisk ohälsa bland förskolebarn.

Forskningsfrågor:

Vilket är sambandet mellan förskolebarns psykiska ohälsa under förskoleåren och framtida psykiatriska problem?

Vilket är sambandet mellan förskolebarns psykiska ohälsa under förskoleåren och framtida

skolprestationer i årskurs 6 och 9?

Hur användbar är en poängberäkning av SDQ för bedömning av psykisk ohälsa i barnhälsovården enligt sjuksköterskor, psykologer och föräldrar?

Finns samband mellan antal barn som upptäcks och remitteras till specialistvård och en poängberäkning med SDQ för bedömning av psykisk ohälsa inom barnhälsovården?

Metoder och planerade studier

Studie I och II syftar till att undersöka sambandet mellan psykiska problem under förskoleåren och framtida utfall. Data baseras på data från FOKUS-studien och registerdata från det svenska nationella patient-, och skolregistret. Barnen kommer att följas från förskoleåldern till 12–15 års ålder. Coxregressionsmodeller kommer att beräknas för att undersöka sambanden.

Studie III och IV syftar till att testa och undersöka användbarheten av en poängsättningsmetod för SDQ i barnhälsovården. För studie III kommer barnsjuksköterskor, psykologer och föräldrar att rekryteras och delta i individuella intervjuer eller gruppintervjuer, som kommer att analyseras med hjälp av innehållsanalys. Efter den nya poängsättningen av SDQ i studie IV kommer SDQ-data från 3–5-åringar att samlas in, och sambandet mellan SDQ och sjuksköterskornas remisser kommer att analyseras med hjälp av logistiska regressionsanalyser.

Betydelse

Barnhälsovården betonar att dess insatser, både när det gäller screening och behandlingar, ska bygga på evidens. FOKUS-studien utformades för att bidra till att utveckla metoder och främja en rättvis tillgång till effektiv barnhälsovård. Uppföljningsstudier är få både i svensk och internationell kontext, så långtidsuppföljningen av kohorten av barn i nationella skol- och hälsovårdsregister är särskilt relevant även i ett samhällsperspektiv. Doktorandprojektet bidrar med kunskap om användbarheten av SDQ som kliniskt instrument i barnhälsovården samt för att identifiera barn som riskerar framtida negativa utfall.